

Art, Història i Pensament

Codi: 43005

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313768 Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic	OB	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Rafael Cornudella Carré

Correu electrònic: Rafael.Cornudella@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Els treballs d'aquest mòdul es poden presentar en català, castellà, italià, francès i anglès. A classe es parlarà en català i castellà.

Equip docent

Montserrat Claveria Nadal

Victòria Solanilla Demestre

Nuria Llorens Moreno

Rafael Cornudella Carré

Maria Gargante Llanes

Manuel Antonio Castiñeiras Gonzalez

Prerequisits

Cap.

Objectius

El programa del Mòdul 2 enllaça amb el del Mòdul 1 i constitueix el segon pilar del curs pel que fa a la introducció a la investigació. Pel plantejament de les classes i pels seus continguts específics, el programa d'aquest mòdul té per objecte introduir perspectives noves o originals a l'estudi d'un conjunt de temes de llarg recorregut i naturalesa molt diversa, tant des del punt de vista conceptual com espacial i temporal.

Competències

- Dominar la llengua, l'expressió i els recursos retòrics en l'elaboració i presentació d'investigacions, projectes i tasques professionals.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, i els coneixements i les raons últimes en què es basen al públic especialitzat i al no especialitzat d'una manera clara i sense ambigüitats.

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser, en gran manera, autodirigida o autònoma.
- Relacionar conceptes i coneixements de diferents àrees de l'estudi de la història de l'art que habitualment estan dissociats.
- Tenir i comprendre coneixements que els aportin una base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament i l'aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.
- Treballar en equip i en grups interdisciplinaris.

Resultats d'aprenentatge

1. Dominar la llengua, l'expressió i els recursos retòrics en l'elaboració i presentació d'investigacions, projectes i tasques professionals.
2. Establir connexions entre les manifestacions artístiques de diverses èpoques, comprovar les seves connexions amb moviments artístics, corrents de pensament, llocs, i també determinar possibles connexions interdisciplinàries.
3. Obtenir un coneixement més avançat de la història de l'art, del pensament artístic i de les arts audiovisuals.
4. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, i els coneixements i les raons últimes en què es basen al públic especialitzat i al no especialitzat d'una manera clara i sense ambigüitats.
5. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser, en gran manera, autodirigida o autònoma.
6. Tenir i comprendre coneixements que els aportin una base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament i l'aplicació d'idees, sovint en un context d'investigació.
7. Treballar en equip i en grups interdisciplinaris.

Continguts

Programa:

a) *Quatre cultures precolombines, quatre maneres d'expressió iconogràfica*. Professora: Victòria Solanilla (UAB)

b) *L'Occident llatí i Bizanci. Mobilitat i transferència artística a la Mediterrània medieval, s. XII-XV*. Professor: Manuel Castiñeiras (UAB)

c) *Art i gènere des del Renaixement a la contemporaneïtat: dones artistes i mecenes*. Professora: Maria Garganté (UAB)

d) *Retorn al paisatge*. Professora: Núria Llorens (UAB)

e) *Còpies, reutilitzacions i falsificacions en l'escultura d'estil clàssic*. Professora: Montserrat Claveria (UAB)

Metodologia

Classes expositives a l'aula, conferències i visites a exposicions o conjunts artístics. Es valorarà la participació dels estudiants a les classes.

*A banda de les sortides incloses en el programa, al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides o viatges de caràcter opcional en funció dels interessos dels estudiants, de la disponibilitat dels professors i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Conferències, visites a exposicions i conjunts artístics	13	0,52	3

Avaluació

Assistència i participació activa a classe: 20 %

Preparació d'una exposició oral adreçada a la classe, d'uns 20 minuts aproximadament, d'un tema relacionat amb una de les temàtiques del programa del Mòdul 2: 40 %. A començament de curs, l'estudiant ha de triar la temàtica que vol treballar per l'exposició. La tria és lliure, però l'estudiant ha de consultar al professor especialista en el camp escollit per saber si el tema triat encaixa amb la matèria del mòdul. Per la preparació de la presentació, l'estudiant comptarà amb la tutorització del professor del mòdul especialitzat en la temàtica escollida. La nota de la presentació serà consensuada entre tots els professors del Mòdul. Es valorarà la correcció i la qualitat de l'exposició, l'originalitat i la dificultat del tema, l'adequació de les fonts utilitzades per la seva preparació i el grau d'elaboració personal del tema.

Entrega d'un treball escrit sobre el tema triat: 40%

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe	20 %	66	2,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Entrega d'un treball escrit sobre el tema triat	40 %	87	3,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Exposició oral adreçada a la classe, d'uns 20 minuts aproximadament, d'un tema relacionat amb qualsevol temàtica de les classes del Mòdul 2	40 %	84	3,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

a) Quatre cultures precolombines, quatre maneres d'expressió iconogràfica. Professora: Victòria Solanilla (UAB)

Cultura OLMECA

DE LA FUENTE, B.(1973) Escultura monumental olmeca. Instituto Investigaciones Estéticas. UNAM. México.

DE LA FUENTE, B (1975) Las cabezas olmecas. Fondo de Cultura Económico. México.

DIEHL, R.A. (1991) Los olmecas de La Venta, en México Esplendores de treinta siglos, Mexico, Amigos de las Artes de México.

LÓPEZ AUSTIN, A. Y LÓPEZ LUJÁN, L.(1996) II El preclásico mesoamericano, en Pasado indígena, México, Fondo de Cultura Económica / El Colegio de México/ Fideicomiso Historia de las Américas, Serie Hacia una Nueva Historia de México.

MAGNI, C. (2003) *Les Olmèques, des origines au mythe*, ed. du Seuil, Paris.

Cultura TOLTECA

ACOSTA, J. R., (2010) *La cultura tolteca en Arqueología*, nº43. pp.253-257. México, INAH.

COBEAN, R. H., Mastache, A. G. y E. Jiménez García, (2012) *Tula*. México, Fondo de Cultura Económica. México.

CODRON Céline, (2013) *La civilisation toltèque. Étude des pratiques funéraires à Tula, Hidalgo, Mexique*, Éditions Universitaires Européennes, 365 p.

DUVERGER Christian (1979), *La fleur létale : économie du sacrifice aztèque*, Paris, Éditions du Seuil, Collection recherches anthropologiques, 255 p.

Cultura CHIMÚ

DAVIES, N. (1999): *Los antiguos reinos del Perú*, Barcelona, Crítica.

LAVALLE, J. - LANG, W. (1990): *Culturas precolombinas: Chimú*, Lima: Banco de Crédito del Perú.

McCLELLAND, D. 1990, *A maritime passage from Mochetó Chimú*. En *The Northern Dynasties: Kingship and Statecraft in Chimor*, eds. M. Moseley y A. Cordy-Collins, 75-106. *Dumbarton Oaks*, Washington, D. C.

RAVINES, R (1980), *ChanChan, metrópoli chimú*. Instituto de Estudios Peruanos. Lima.

ROWE, J.H, (1970), *El reino del Chimor. 100 años de arqueología en el Perú*. Instituto de Estudios Peruanos. Lima.

Cultura LA AGUADA

GONZÁLEZ, A.R. (1998) *La cultura de La Aguada*. Arqueología y diseños. Filmediciones Valero, Buenos Aires.

GONZÁLEZ, A.R. (2006) *Arte, estructura y arqueología*. La Marca editora, Buenos Aires. [1974! Nueva Visión, Buenos Aires.

LLAMAZARES, A. M. y C. MARTÍNEZ SARASOLA, (2004) *El lenguaje de los dioses. Arte, chamanismo y cosmovisión indígena en Sudamérica*. (Eds.) Editorial Biblos, Buenos Aires.

GORDILLO, I, compiladora (2018) *Los pueblos de La Aguada: vida y arte*. Vol. IX *Corpus Antiquitatum Americanensium- Argentina*. Academia Nacional de la Historia.

PÉREZ GOLLÁN, J.A., y HEREDIA, O. (1991) *Hacia un replanteo de la cultura de La*

Aguada, en *Cuadernos del Instituto Nacional de Antropología*, núm. 12: 161-178, Buenos Aires

IDEM (1999) *El jaguar en llamas. La religión en el antiguo Noroeste argentino*. En: Tarragó, M. *Los pueblos originarios y la conquista*. Nueva Historia de la Argentina Tomo I. pp. 229-256. Buenos Aires, Sudamericana

b) L'Occident Itatí i Bizanci. Mobilitat i transferència artística a la Mediterrània medieval, s. XII-XV.

Professor: Manuel Castiñeiras (UAB)

Es proporcionarà la bibliografia a classe.

c) **Art i gènere des del Renaixement a la contemporaneïtat: dones artistes i mecenes.** Professora: Maria Garganté (UAB)

Es proporcionarà la bibliografia a classe.

d) **Retorn al paisatge.** Professora: Núria Llorens (UAB)

ANDREWS, Malcolm, *Landscape and Western Art*, Oxford University Press, Oxford, 1999.

BODEI, Remo, *Paesaggi sublimi*, Bompiani, Milano, 2008.

DESPORTES, Marc, *Paysages en mouvement, transports et perception de l'espace XVIIIe-XXe siècle*, Gallimard, Paris, 2005.

DUBBINI, Renzo, *Geografie dello sguardo : visione e paesaggio in età moderna*, Einaudi, Torino, 1994.

HARTLEY, Keith et al. (eds.), *The Romantic Spirit in German Art 1790-1990*, Thames and Hudson, London, 1994.

JACOBS, Michael, *The Painted Voyage, Art, Travel and Exploration 1564-1875*, British Museum Press, London, 1990.

KASTNER, Jeffrey, *Land and environmental art*, London : Phaidon, 1998.

KLINGENDER, Francis D., *Arte y revolución industrial*, Cátedra, Madrid, 1983.

KASTNER, Jeffrey (ed.), *Nature*, Col. Documents of Contemporary Art, the MIT Press, Massachusetts, London, 2012.

MEROT, Alain, *Du paysage en peinture dans l'Occident Moderne*, Gallimard, Paris, 2009.

MITCHELL, W. J. T., *Landscape and power*, The University of Chicago Press, The University of Chicago Press, Chicago, 1994.

SCHAMA, Simon, *Landscape & Memory*, Fontana Press, London, 1996.

SMITH, Bernard, *European Vision and the South Pacific*, Yale University Press, New Haven and London, 1988.

TIBERGHIEU, Giles A., *Nature, art, paysage*, Actes Sud, Paris, 2001

e) Còpies, reutilitzacions i falsificacions en l'escultura d'estil clàssic. Professora: Montserrat Claveria (UAB)

J. Beltrán Fortes, B. Cacciotti, X. Dupré, B. Palma (Eds.), *Iluminismo e Illustración. Le antichità e i loro protagonisti in Spagna e in Italia nel XVIII secolo*, Roma, 2003.

J. Beltrán Fortes, B. Cacciotti, B. Palma (Eds.), *Arqueología, coleccionismo y Antigüedad*, Sevilla, 2006.

P.C. Bol, *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst*, vols. III-IV, Mainz am Rhein, 2007, 2010.

B. Cacciotti, *El XIV duque de Alba coleccionista y mecenas de arte antiguo y moderno*, Madrid, 2011.

M. Claveria (Ed.), *Antiguo o moderno. Encuadre de la escultura de estilo clásico en su período correspondiente*, Bellaterra, 2013.

M. Claveria, EM. Koppel, I. Moreno, U. Müller-Kaspar, *VIRI ANTIQUI. Qüestions d'interpretació, catàleg exposició*, Barcelona, 2015.

M. Claveria (Ed.), *VIRI ANTIQUI*, Sevilla, 2018.

M. Claveria, I. Moreno, "Arqueología y conservación. Análisis complementarios para la interpretación de cinco retratos del Museu d'Arqueologia de Catalunya", *Escultura romana en Hispania VIII*, Córdoba, 2018, 217-243.

E. La Rocca, C. Parisi Presicce, A. Lo Monaco (Dirs.), *Ritratti. Le tante facce del potere*, Roma, 2011.

E. La Rocca, C. Parisi Presicce, A. Lo Monaco (Dirs.), *L'età dell'equilibrio*, Roma, 2012.

S. Settis, *Memoria dell'antico nell'arte italiana*, vols. I-III, Turí, 1985.

S. Schroeder, *Catálogo de la escultura clásica del Museo del Prado. Los retratos*, vol. I, Madrid, 1993.